

The Past Perfect Tense is commonly used with the indefinite time adverbs never, ever, before, yet, already in English, on the contrary in Russian they are used to underline the completion of the action.

FURTHER RESEARCH:

The results of comparison between the two languages are necessary to predict the difficulties and errors which will occur in translation practice. As English tense in a given sentence can be rendered into more than one way and vice versa since translation is not a matter of replacing surface forms by rules of correspondence but it contains analysis, transfer and restricting, all of which are governed by linguistic and non-linguistic factors.

The English past perfect construction is transformed into Russian in the same way as the past simple tense. Since there is no individual correspondence of the past perfect construction in Russian grammar, the construction might not have a clear reflection in the translation.

The suggested paper provides the basis for a contrastive analysis of 'pre-past' events and their expression in English and Russian.

References:

1. Болдырев Н. Н. Категориальное значение глагола. Системный и функциональный аспекты / Н. Н. Болдырев. – Санкт-Петербург : Либроком, 2004. – 176 с.
2. Шелякин М. А. Функциональная грамматика русского языка / М. А. Шелякин. – М. : Русский язык, 2001. – 288 с.
3. Comrie Bernard. Aspect. An Introduction to the Study of Verbal Aspect and Related Problems / Bernard Comrie. – Cambridge : Cambridge University Press, 1976. – 156 p.
4. Comrie Bernard. Tense / Bernard Comrie. – Cambridge : Cambridge University Press, 1985. – 152 p.
5. Creswell Cassandre. Discourse Function & Syntactic Form in Natural Language Generation / Cassandre Creswell. – New York, NY : Routledge, 2004. – 200 p.
6. Helle Philipp. A Contrastive Analysis of Perception Verbs in English and German. Seminar paper / Philipp Helle. – Berlin : GRIN Verlag, 2006. – 28 p.
7. Kroon Caroline H.M. Discourse Modes and the Use of Tenses in Ovid's Metamorphoses / Caroline H. M. Kroon // Rutger Jakob Allan, Michel Buijs (eds.) The Language of Literature: Linguistic Approaches to Classical Texts. – Leiden : BRILL, 2007. – Pp. 65–92.
8. McCawley J. D. Tense and Time Reference in English / J.D. McCawley // C. J. Fillmore and J. C. Langendoen (eds.) Studies in Linguistics and Semantics. – New York : Hold, Rinehart and Winston, 1971. – Pp. 97–113.
9. Nimb Sani. Adverbs in Semantic Lexica for NLP – The Extension of the Danish SIMPLE Lexicon with Time Adverbs / Sanni Nimb // Proceedings from Third Conference on Language Resources and Evaluation, LREC. – Las Palmas, 2002. – Pp.800-806.
10. Palmer F. R. The English Verb / F. R. Palmer. – London : Longman Publishing Group, 1988. – 288 p.
11. Pedersen B. S., Nimb Sani. Semantic Encoding of Danish Verbs in SIMPLE Adapting a Verb-framed Model to a Satellite-framed Language/ B.S. Pedersen, Sani Nimb // Proceedings from 2nd Conference on Language Resources and Evaluation, LREC. –Athens, 2000. – Pp. 1405–1412.
12. Quirk Randolph, Greenbaum Sidney, Leech Geoffrey, Svartvik Jan. A Comprehensive Grammar of the English Language / Randolph Quirk, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech, Jan Svartvik. – London : Pearson Longman, 2000. – 1792 p.
13. Wierzbicka Anna. Semantics: Primes and Universal / Anna Wierzbicka. – Oxford : Oxford University Press, 1996. – 512 p.

УДК 811.111

І. О. Андрєєва,

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФРЕЙМОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУ *HORROR*

Статтю присвячено дослідженню теоретико-методологічних основ фреймової семантики як провідного методу когнітивно-орієнтованого аналізу мовних одиниць. Встановлюється парадигмальний зв'язок фреймової семантики з теорією пропозиційних моделей. Визначається структура пропозиції, що утворює ядро фрейму. Доводиться високий інтерпретаційний та експланаторний потенціал методу.

Ключові слова: *концепт, фрейм, фреймова семантика, пропозиція, предикат, аргумент, актант.*

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФРЕЙМОВОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ КОНЦЕПТА HORROR

В статье определяются теоретико-методологические основы фреймовой семантики как ведущего метода когнитивно-ориентированного анализа языковых единиц. Устанавливается парадигмальная связь фреймовой семантики с теорией пропозиций. Определяется структура пропозиции, составляющей ядро фрейма. Доказывается высокий интерпретационный и экспланаторный потенциал данного метода.

Ключевые слова: *концепт, фрейм, фреймовая семантика, пропозиция, предикат, аргумент, актант.*

FRAME MODELLING OF THE HORROR CONCEPT: METHODOLOGY PREREQUISITES

The article focuses on methodological prerequisites of frame semantics as the leading method of cognitive language analysis through the perspective of conceptualization and categorization. It goes without saying, that any research must have strong theoretical and methodological grounds. Cognitive language analysis has developed a number of research vectors, one of them being frame semantics. It extends the ideas of previous cognitive paradigms of research: theory of semantic primitives, theory of prototypes, generative grammar, etc. The author highlights strong paradigmatic connection between frame semantics and proposition theory and outlines the idea, that human knowledge is categorized by means of language and is embodied in language signs. This fact is reflected in ontological schemes of existence, represented by propositions – nucleus structures of human knowledge. Propositions function as mental analogue of a particular situation or area of knowledge. Propositions constitute the nucleus of frames of knowledge (M. Minsky, Ch. Fillmore, S. Zhabotynska) and have two-elements structure. The latter includes a predicate, which represents a constant of a proposition, and an argument (or actant), which realizes semantic valency of the predicate. The list of actants / arguments remains open. However the application of basic frame modelling (according to the model, promoted by prof. S/ Zhabotynska) has demonstrated significant interpretative and explanatory potential, revealing new facts about language signs encoding mechanisms, as well as structuring particular concepts, including the generative concept of HORROR.

Key words: *concept, frame, frame semantics, proposition, predicate, argument, actant.*

Сучасний етап мовознавчих досліджень характеризується поєднанням різних методологій та наукових парадигм, що є прямим наслідком бурхливого розвитку загальнонаукової думки XXI століття. Розширення предметної області лінгвістики

відбулося, зокрема за рахунок «методологічної експансії» до предметних областей та теоретико-прикладних доробок суміжних дисциплін – семіотики, філософії, логіки, етнології, культурології, психології, теорії комунікації. Проте найбільш питомого та продуктивного імпульсу сучасні мовознавчі студії отримали від когнітивної науки, утворивши нову галузь мовознавства – когнітивну лінгвістику, яка вивчає співвідношення когнітивних механізмів свідомості з природною мовою і її мовленнєвою реалізацією [10, с. 365]. Початкова критика когнітивізму як новітньої наукової парадигми – через нібито надмірну механістичність, обмеженість відображувального характеру ментальних репрезентацій – лише стимулювала розбудову поняттєвого апарату, методів та експериментальних процедур дослідження в когнітивному ракурсі, які й наразі потребують подальшого теоретико-методологічного обґрунтування. Саме тому, *актуальною* є запропонована стаття, *мета* якої полягає в уточненні парадигмальної основи фреймового моделювання як провідного методу когнітивно-орієнтованого аналізу семантики мовних одиниць. *Об'єкт* дослідження становлять теоретичні засади фреймової семантики як багатоврівневої теорії значення. *Предмет* дослідження становить можливість застосування теоретичних доробок у фреймовому моделюванні англomовного концепту HORROR.

Аксіоматичним у науковому пошуці є твердження про те, що для отримання достовірних результатів аналізу будь-якого мовного та мовленнєвого матеріалу треба досконало володіти методами дослідження, зокрема тими, що сформувався в рамках новітньої методології. Загальнонаукове тлумачення «методології» багато в чому перекликається з визначенням «наукової парадигми»: «Методологія у широкому, загально-філософському розумінні – спосіб пізнання й осмислення об'єктивної дійсності й формування внутрішнього рефлексивного досвіду людини, що визначає світоглядну позицію дослідника та впливає на розуміння ним предмета й об'єкт дослідження» [9, с. 344], в той час, як «парадигма – це домінуючий в науці дослідницький підхід, пізнавальна перспектива, методологічна орієнтація, яка охоплює три ведучі ланки: настановчо-передумовну, предметно-пізнавальну та процедурну [6, с. 167–171]. З метою чіткого окреслення методологічних контурів новітньої парадигми лінгвістичних досліджень треба звернутися до її структури.

Головною ідеєю, що об'єднує сучасні напрямки когнітивних досліджень одиниць мови й мовних значень, став тезис, що людські знання, відбиті в мовній формі, організуються за допомогою певних структур – *когнітивних моделей*, – і що категоріальні структури, в тому числі й мовні категорії, є лише наслідком саме такої організації наших знань [16, с. 68]. Ця ідея простежується в теорії семантичних примітивів (А.Вежбицька), прототипній семантиці (Е. Рош), когнітивному синтаксисі (Р. Джекендофф, У. Чейф, Р. Ленекер, Л. Теньєр), теорії ментальних просторів (Ж. Фоконьє) теорії концептуальної метафори (Дж. Лакофф, М. Джонсон), теорії пропозиційних моделей (Н. Арутюнова, Ю. Панкрац); фреймовій семантиці (М. Мінський, Ч. Філмор, С. Жаботинська). В тій чи іншій спосіб ця ідея існування когнітивних моделей організації людських знань, відбитих мовними формами, пояснює спільну сутність загальних пізнавальних процесів, а також механізм забезпечення дії цих процесів – *категоризацію* світу і мови, які власне й уможливорюються завдяки існуванню когнітивних моделей, або схем [10, с. 381].

Відомо, що для об'єктивації ментальних сутностей, «закріплених» знаком, – *концептів* – мова залучає різноманітні ресурси. Власне концепт об'єктивується усіма мовними засобами, в тому числі і синтаксичними, хоча питання про синтаксичний концепт є досі дискусійним. При цьому концепт об'єктивується не хаотично, а, навпаки, у відповідності з певними *онтологічними (буттєвими) схемами*, які відповідають людським уявленням про природу та сутність речей, структуру ситуації, що вербалізується у вигляді синтаксичної конструкції [8, с. 79]. В узагальненому виді онтологічні схеми представляють собою типові *пропозиції*, що відбивають базові категорії мислення, можуть бути використані як універсальний інструментарій для структуризації інформації, що стоїть за структурою пропозиції [12, с. 52].

Поняття *пропозиційної структури* знання активно розроблялося в психолінгвістиці, зокрема відома концепція Уолтера Кінча [15]. Він пов'язує процес сприйняття і розуміння мови з особливостями людської пам'яті: елементи лексико-семантичної мережі, що містяться в ній, включаються у висловлювання через пропозицію, що складається з *предиката* і *n*-ної кількості *аргументів*, – одиниць типу «агенса», «інструмент», «джерело», «мета», і далі комбінація пропозицій розгортається за певним сценарієм в цілий текст.

Іншими словами, пропозиція виступає мисленнєвим аналогом (прообразом) певної ситуації з притаманними їй відношеннями [10, с. 393]. Це – позиційна схема, або план змісту певної синтаксичної конструкції, що відображає денотативну ситуацію, про яку йдеться [8, с. 80]. Пропозицію складають компоненти смислу, тобто *концептуальний набір компонентів*, які мовець прагне вербалізувати (діяч, дія, інструмент, об'єкт дії, час, місце).

Оскільки пропозиція виступає в якості базової одиниці моделювання знання, актуальним є питання її структури. Пропозиція містить два логічних блоки: об'єктивну семантичну константу – *диктум*, та суб'єктивну змінну – *модус*, як показник оцінки мовцем достовірності / недостовірності повідомлення, коли диктум не має ознак істинності й несуперечливості [9, с. 501]. В центрі пропозиції лежить *подія*, що вербалізується дієсловом у мові. Подія завжди представлена *предикатом* та іншими партиципантами події – *аргументами*, [10, с. 393] тобто сукупністю синтаксичних ролей предиката у їхньому співвідношенні, що формують *предикатно-аргументну структуру речення* (термін семантичного *синтаксису* та синтаксичного моделювання). Центром цієї структури є предикат, що корелює з *аргументами*, які представляють обов'язкову валентність предиката, та *ад'юнктами* – факультативними валентностями предиката [11]. Ідея *валентнісного потенціалу предиката* в рамках семантичного синтаксису належить французькому лінгвістові Л.Теньєру, який, до речі, влучно порівняв дієслівний вузол речення в індоєвропейських мовах з «маленькою драмою, оскільки в ньому завжди є дія із своїми учасниками та обставинами» [11, с. 117].

В рольовій граматиці Ч.Філмора диктум, тобто семантична константа речення, представлена предикатом та сукупністю *актантів предиката*, що реалізують обов'язкову валентність предиката, та *сірконстантів* – факультативних валентностей предиката. *Предикатно-актантна* рамка пропозиційної структури висловлювання (в термінах відмінкової граматики Ч.Філмора) репрезентує зв'язок предиката із «глибинними відмінками» [13]. Семантичні (глибинні) відмінки є універсальними елементами системи смислів будь-якої мови й можуть мати різні можливості мовної репрезентації [10, с. 396].

Термінологічна різниця між двома наведеними вище типами структур пропозиції полягає у специфіці орієнтації дослідницьких позицій: синтаксичної для предикатно-актантної структури та семантичної для *предикатно-аргументної* [10, с. 395; 4, с. 105]. Беззаперечною є двочлена концептуальна структура пропозиції, яка складається із реляційного предиката, що репрезентує розумовий корелят реальних відношень дійсності, та з деякої кількості предикатних актантів / аргументів та ад'юктів / сірконстантів, які є репрезентантами розумових корелятів предметів об'єктного світу, перебуваючи у деякому відношенні один з одним.

Набір семантичних ролей або «глибинних відмінків» коливається від 7 (Ч. Філмор) [13] до 25 (Ю. Апресян) [2]. Ступінь окресленості деяких з них недостатньо чіткий, проте, до істотних для методу фреймового моделювання належать:

агенс (каузативний та пермисивний); *пацієнс*; *інструмент*; *локатив* – зі значенням місцезнаходження, зазначенням вихідного пункту, транзитного пункту, кінцевого пункту: *джерело* (місце, з якого здійснюється рух) та *ціль* (місце, в яке здійснюється рух); *темпоратив*, *експерієнцер*, *фактитив* (семантична роль, що визначає результат дії, в залежності від користі чи шкоди від тієї чи іншої ситуації включає *бенефактив* та *малефактив*). Крім цього, для опису *статичної ситуації* використовуються такі семантичні ролі, як: частина, ознака, ознака ознаки, кількість, буття, стан, міра, ціле, простір. Якщо ж ситуація є *динамічною*, то в ній беруть участь такі ролі, як засіб, результат, коагент, контрагент, мета, причина, час, місце, джерело, умова тощо. Як бачимо, перелік не має чіткого класифікаційного підґрунтя. Причини такої розбіжності пов'язані, насамперед з дослідницькими настановами та обсягом аналізованого матеріалу [9, с. 502].

Пропозиційна (предикатно-актантна) модель структури знань знайшла подальшу розробку у вигляді концепції *фреймової семантики* Ч. Філмора, який реінтерпретує поняття фрейму з теорії фреймів та доводить, що фрейм є когнітивною структурою, знання якої пресупозиційно пов'язане з (presupposed by) концептом, представленим (encoded by) тим або іншим словом [14, с. 75]. Значення слова стає зрозумілим лише через звернення до структурованого «фону», який включає «концептуальні передумови» розуміння значення (досвід, вірування, традиції). Ці «фонові фрейми» мотивують концепт, об'єктивований мовною одиницею, і таким чином значення слів пов'язануються між собою не прямо, а за рахунок їхнього зв'язку із певними фоновими фреймами, до яких вони апелюють та в яких «висвітлюють» певні елементи [14, с. 77].

Таким чином *фреймова семантика* сформувалася як метод дослідження взаємодії семантичного простору мови (мовних значень) і структур знання, розумового простору людства. Вона дозволяє моделювати принципи структуризації і відзеркалення певної частини людського досвіду, знань в значеннях мовних одиниць, способи активації загальних знань, що забезпечують розуміння в процесі мовної комунікації. При цьому підкреслюється відсутність чітко обкресленої межі між мовними значеннями і людським досвідом, тобто безперервність переходу від мови до досвіду. Вивчення залежності мовного значення від пізнавального досвіду людини знаходиться в центрі уваги фреймової семантики як лінгвістичній концепції, і саме для вирішення цієї проблеми і створювалася ця теорія [3, с. 36].

Отже, основні положення фреймової семантики як методу дослідження мовних одиниць можна сформулювати наступним чином. Значення слова визначається скоріше його когнітивною основою, ніж іншими, протиставленими ньому словами (як це постулювалося в рамках структуралістської парадигми), тобто значення мовної одиниці стає зрозумілим лише в контексті інших когнітивних структур. Фреймова семантика пов'язує значення слова з фреймом, що становить основу значення. Фрейм представляє собою структуровану одиницю знання. Ядро фрейму – це пропозиція, що є семантичною константою висловлювання та представляє собою предикатно-аргументне утворення, де елементи пов'язані певними відношеннями та семантичними ролями.

Звичайно, теоретико-методологічні основи застосування фреймової семантики як методу моделювання людських знань, що об'єктивуються мовою, є об'єктом чисельних дискусій, які розвернулися навколо новітньої методології. Ми цілком погоджуємося з проф. І. С. Шевченко, яка звертає увагу на «спокусу прямого перенесення методик» з суміжних областей лінгвістичної науки, і при цьому наголошує на очевидній перевазі пропозиційного підходу до розуміння концептуалізації інформації, переданої різнорівневими мовними знаками [12], як основи фреймового моделювання.

Динамічний підхід до семантики мовних одиниць різних рівнів не є новим: навіть за часів панування структуралістської парадигми в лексичній семантиці значення слова описується шляхом декомпозиції (тлумачення) як одного із способів семантичної репрезентації слова. Серед них є граматично-орієнтовані способи, вони поєднують інформацію щодо таксономії дієслів та семантичних ролей учасників.

Дослідницьким завданням під час аналізу значення того чи іншого слова з позицій фреймової семантики є встановити когнітивний контекст – область знання, яка лежить в основі значення цього слова, та певним чином її структурувати, при цьому визначити ділянки цієї області та в який спосіб (за допомогою якої схеми) передані знаком. Іншими словами – моделювати фрейм, що визначає досліджуване значення [3, с. 43].

На сучасному етапі апробованою інтегративною методикою опису семантики мовних одиниць є *міжфреймова мережа*, запропонована проф. С. А. Жаботинською. П'ять базисних фреймів використовуються для концептуального аналізу лексики, зокрема, для структуризації інформації, представлені окремим словом або лексико-семантичним полем. Знання про типову ситуацію, що формально представлені через фіксований набір зумовлених нею змістових компонентів (вузлів, або слотів) та відношень між ними та отримують опис в рамках базових фреймів: *предметного* фрейму, в якому конкретна сутність характеризується кількісними, якісними, буттєвими, локативними та темпоральними параметрами; *акціонального* фрейму, в якому об'єкти, що є учасниками події, наділяються аргументними ролями, а зв'язки *каузації* / *контакту* / *стану* чи процесу між ними виражаються за допомогою дієслів *діє* / *впливає* / *робить*; *посесивного* фрейму, який демонструє відношення посесивності та організується за схемами *партитативності* / *інклюзивності* / *власності*; *таксономічного* фрейму, представленого схемами категоризації, які також специфікуються у трьох субфреймах *рід* / *вид* / *іностає*; *ідентифікаційного* фрейму, що моделює когнітивні схеми *генералізації* / *специфікації* / *персоніфікації*, *компаративного* фрейму, який формується на зв'язках *тотожності* / *схожості* / *подібності* [5].

Таким чином, аналіз парадигмальних засад фреймової семантики дозволяє стверджувати, що її методологічну основу становить генеративна (породжувальна, рольова) граматики Н. Хомського, спроектована на теорію фреймів М. Мінського, запропонована та розбудована Ч. Філмором в якості лінгвістичної концепції, що використовує пропозиційні моделі структури знань. Моделювання знань можливе у різний спосіб за рахунок залучення різних типів структур: когнітивних моделей, ментальних просторів, тощо. Фреймове моделювання – один із способів моделювання знання. Фреймова семантика є перспективним напрямком дослідження, тому що цей метод відкриває нові обрії інтерпретаційних можливостей (значення слів, які позначають подію, відношення між актантами. Фреймовий підхід моделювання семантики мовних одиниць продемонстрував високу інтерпретаційну та експланаторну спроможність, зокрема в ході побудови концептофреймової моделі концепту HORROR, що має дискурсотворчий статус для сучасної англійської літератури жахів [1].

Література:

1. Андреева І. О. Фреймова організація генеративного концепту HORROR: предметний субфрейм / І. О. Андреева // Вісник Харківськ. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна, 2015. – у друці.
2. Апресян Ю. Д. Типы соответствия семантических и синтаксических актантов / Ю. Д. Апресян // Мат-лы конф. «Проблемы типологии и общей лингвистики» – Санкт-Петербург : СПбГУ, 2006. – С. 15–27.
3. Болдырев Н. Н. Фреймовая семантика как метод когнитивного анализа языковых единиц / Н. Н. Болдырев // Проблемы современной филологии: Межвуз. сб. науч. тр. Вып. 1. – Мичуринск : МГПИ, 2000. – С. 36–45.
4. Гиздатов Г. Г. Когнитивные модели в речевой деятельности / Г. Г. Гиздатов. – Алматы : Гылым, 1997. – 175 с.

5. Жаботинская С. А. Концептуальный анализ языка: фреймворковые сети / С. А. Жаботинская // Мова. Науково-теоретичний часопис із мовознавства / Під ред. Д. С. Іщенко. – № 9: Проблеми прикладної лінгвістики. – Одеса : Астропринт, 2004. – С. 81–92.
6. Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа) / Е. С. Кубрякова // Язык и наука конца 20 века. – М. : Рос. гос. гуманитарный университет, 1995. – С. 144–238.
7. Мельник Ю. П. Глибинні структури та механізми їх переходу в поверхневі з урахуванням семантичних ролей / Ю. П. Мельник // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія: Філологічні науки. – 2012. – Кн. 1. – С. 59–64.
8. Попова З. Д. Очерки по когнитивной лингвистике / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж: Истоки, 2001. – 192 с.
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
11. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса / Л. Теньер // Пер. с франц., вступ. ст. и общ. ред. В. Г. Гака. – М. : Прогресс, 1988. – 656 с.
12. Шевченко І. С. Онтологічні схеми простого речення в давньоанглійській мові // Studia Philologica (Філологічні студії): 36. наук. праць / ред. колегія: І. Р. Буніятова, Л. І. Белехова, О. С. Бондарева [та ін.]. – Вип. 1. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – С. 51–57.
13. Fillmore Ch. Frames and the semantics of understanding / Charles J. Fillmore // Quaderni di Semantica. Volume 6. – No. 2. – Bologna: Società editrice il Mulino, 1985. – P. 222–254.
14. Fillmore, Ch. Towards a frame-based lexicon: the case of RISK / B. T. Atkins, Charles J. Fillmore // Frames, Fields, and Contrasts: New Essays in Semantic and Lexical Organization / Ed. by A. Lehrer and E. Kittay – Mahwah, NJ: Erlbaum, 1992. – P. 75–102.
15. Kintsch W. Language and comprehension / Walter Kintsch, Jean-François Le Ny. – Amsterdam, New York : North-Holland Pub. Co., 1982. – 358 p.
16. Lakoff, G. Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind. – Chicago, London : The University of Chicago Press, 1990. – 632 p.
17. Langacker R. Concept, Image, and Symbol: The Cognitive Basis of Grammar / Ronald W. Langacker. – Berlin, N.Y. : Mouton de Gruyter, 2002. – 414 p.
18. Langacker R. Grammar and Conceptualization / Ronald W. Langacker. – Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 2000. – 231 p.

УДК 811.111

І. О. Андрєєва, К. О. Латушкіна,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ГЕНЕРАТИВНОГО КОНЦЕПТУ REASONING (НА МАТЕРІАЛІ ТЕЛЕСЕРІАЛУ «ELEMENTARY»)

Статтю присвячено аналізу лінгво-когнітивних параметрів вербалізації окремих когнітивних конструкцій у процесі комунікації акцентуованої мовної особистості. Об'єкт дослідження становить англійський генеративний концепт REASONING та особливості його актуалізації в комунікативному середовищі на матеріалі англійських діалогів телесеріалу «Elementary».

Ключові слова: концептосфера, концепт, структура концепту, компоненти концепту, генеративний концепт, концептуальний аналіз.

VERBALIZATION OF THE GENERATIVE CONCEPT REASONING (ON THE MATERIAL OF THE TELEVISION SERIES «ELEMENTARY»)

Статтю присвячено аналізу лінгвокогнітивних параметрів вербалізації окремих когнітивних конструкцій у процесі комунікації акцентуованої мовної особистості. Об'єкт дослідження становить англійський генеративний концепт REASONING та особливості його функціонування в комунікативному середовищі на матеріалі англійських діалогів телесеріалу «Elementary».

Ключевые слова: концептосфера, концепт, структура концепта, компонент концепту, генеративний концепт, концептуальний аналіз.

VERBALIZATION OF THE GENERATIVE CONCEPT REASONING (BASED ON THE TELEVISION SERIES «ELEMENTARY»)

The article is dedicated to the analysis of the linguo-cognitive parameters of the verbalization of the separate cognitive constructions in the communicative process of the accentuated linguistic personality. The object of the research is the generative concept REASONING and the peculiarities of its actualizing in the communicative environment of the English dialogues from the television series 'Elementary'.

Nowadays a cognitive vector of linguistic studies remains one of the key lines of research, as it includes such debatable aspects as picture of the world and particularities of the verbalization of human cognitive processes. Particular attention is given to the phenomenon of concept, its definition, structure, classification and ways of representation in individual and collective linguistic usage. This determined the aim of our study that was intended to define the structure of the concept REASONING and to analyze the characteristics of its verbalization in the linguistic behavior of the accentuated linguistic personality from the television series 'Elementary'. The theoretical part of the article deals with the structure of concept, its elements and its role in a worldview. The practical part of the study includes the implementation of cognitive linguistic theory as exemplified by the research subject, the concept REASONING. Thus, the structural peculiarities of the construction REASONING is represented by the way of tag clouds which enabled to link the frequency of usage of its semantic elements to the role of the concept REASONING in the conceptual space of the linguistic personality.

As a result of our study the following conclusions were made: the cognitive construction REASONING has been proved to be a generative concept in the lingual discourse of the linguistic personality of the main hero. This reflects its key importance in his conceptual worldview and linguistic picture of the world. In addition, in the process of the analysis a number of hyponyms (THOUGHT, THINKING, DEDUCTION, COGITATION, REASON, HYPOTHESIS, INTERPRETATION), that represent the hyperonym REASONING were defined. The results of the research can be applied to further linguo-cognitive and conceptual studies.

Key words: sphere of concepts, concept, structure of concept, elements of concepts, generative concept, conceptual analysis.

Серед актуальних напрямів лінгвістичних студій сьогодення провідним залишається когнітивний вектор, у межах якого досліджуються, зокрема, й такі глобальні аспекти взаємозв'язку мови та способів інтеріоризації уявлень про світ, як